

POSTANOWIENIE

Dnia 13 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)
SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)
SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **T.G.**,
w przedmiocie poniesienia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
w dniu 13 września 2023 r.,
kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich,
od postanowienia Sądu Rejonowego w Jastrzębiu – Zdroju
z dnia 14 lutego 2023 r., sygn. akt II K 234/16,
utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w Jastrzębiu – Zdroju
z dnia 31 stycznia 2023 r., sygn. akt II K 234/16,

uchyla zaskarżone postanowienie i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Jastrzębiu – Zdroju do postępowania okołozażaleniowego.

UZASADNIENIE

W dniu 21 grudnia 2022 r., adw. M.D. złożyła do Sądu Rejonowego w Jastrzębiu - Zdroju wniosek o przyznanie na jej rzecz kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonemu T.G. w postępowaniu przygotowawczym oraz jurysdykcyjnym przed sądem pierwszej instancji w sprawie o sygn. akt II K 234/16 (k. 171, t. II).

Postanowieniem z dnia 31 stycznia 2023 r. Sąd Rejonowy w Jastrzębiu - Zdroju odmówił zasądzenia na rzecz. adw. M.D. kosztów pomocy prawnej

udzielonej skazanemu z urzędu (k. 174, t. II). Orzeczenie to zostało zaskarżone zażaleniem przez wnioskodawcę (k. 176, t. II). Postanowieniem z dnia 14 lutego 2023 r., Sąd Rejonowy w Jastrzębiu – Zdroju zażalenia nie uwzględnił i zaskarżone nim postanowienie utrzymał w mocy (k. 181, t. II).

Pismem z dnia 6 czerwca 2023 r. Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł kasację od postanowienia Sądu Rejonowego w Jastrzębiu – Zdroju z dnia 14 lutego 2023 r., na korzyść wnioskodawcy, podnosząc zarzut rażącej obrazy prawa procesowego, tj. art. 25 § 3 k.p.k., polegającej na naruszeniu przez Sąd Rejonowy w Jastrzębiu - Zdroju właściwości funkcjonalnej, poprzez rozpoznanie zażalenia obrońcy z dnia 6 lutego 2023 r. na postanowienie wskazanego Sądu z dnia 31 stycznia 2023 r., mimo braku wystąpienia okoliczności, o jakich mowa w art. 463 § 1 k.p.k. *in principio*, co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k., albowiem sąd niższego rzędu orzekł w sprawie należącej do właściwości sądu wyższego rzędu.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w oczywistym stopniu, co uprawniało do jej uwzględnienia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodnie z art. 463 § 1 k.p.k.: „sąd, na którego postanowienie złożono zażalenie, może je uwzględnić, jeżeli orzeka w tym samym składzie, w którym wydał zaskarżone postanowienie; w innych wypadkach prezes sądu przekazuje zażalenie niezwłocznie, wraz z aktami lub niezbędnymi odpisami z akt sprawy, sądowi powołanemu do rozpoznania zażalenia”. Wynikająca z zacytowanego przepisu względna dewolutywność zażalenia sprowadza się wyłącznie do jednej sytuacji. Jak wskazuje się w orzecznictwie, ustosunkowując się do wniesionego zażalenia sąd, który wydał zaskarżone postanowienie, wydaje postanowienie merytoryczne w tym samym składzie jedynie wówczas, gdy uwzględnia zażalenie w całości. W wypadku zaś gdy uznaje, że brak jest ku temu podstaw, nie wydaje postanowienia ustosunkowującego się do zażalenia, lecz postanowienie formalne o przekazaniu go do rozpoznania sądowi powołanemu do rozpoznania zażalenia (*uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2001 r., I KZP 12/01, OSNKW 2001/9-10/73, LEX nr 48409*).

Jeżeli zatem w niniejszej sprawie Sąd pierwszej instancji nie widział podstaw do uwzględnienia zażalenia, konieczne było przekazanie zażalenia do sądu okręgowego jako sądu właściwego do rozpoznania tego środka odwoławczego, zgodnie z ogólną zasadą wynikającą z art. 25 § 3 k.p.k. Naruszenie wynikającej z tego unormowania właściwości funkcjonalnej doprowadziło do sytuacji, w której sąd niższego rzędu orzekł w sprawie należącej do właściwości sądu wyższego rzędu, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k. Konieczne stało się zatem uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie zażalenia do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jastrzębiu – Zdroju w celu nadania biegu zażaleniu obrońcy.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[Sz.K.]

[ł.n]